

PROPOZYCJE ZMIAN W PRAWIE

Aldona Zyśk

Pod koniec grudnia ub.r. w siedzibie Krajowej Izby Gospodarczej odbyło się spotkanie Komitetu Ochrony Środowiska (KOŚ) działającego w ramach Izby oraz Platformy Zrównoważonego Rozwoju. Posiedzenie było poświęcone zmianom legislacyjnym dotyczącym ustawy o odpadach, ustawy o opakowaniach i ustawy o obowiązkach przedsiębiorców. Stanowiło zarazem bilans realizacji naszych zobowiązań w tym zakresie po 3 latach obecności w Unii Europejskiej.

Dr inż. **Beata Kłopotek**, dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami w Ministerstwie Środowiska, przedstawiła propozycje zmian prawa przygotowywane przez resort środowiska i dalsze prace legislacyjne w tym zakresie.

Jak podkreślała dyr. Kłopotek, najbardziej zaawansowane prace legislacyjne dotyczą ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz o zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Konieczność nowelizacji ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i

elektrycznym jest wynikiem uwag Komisji Europejskiej, która twierdzi, że Polska nie dokonała pełnej transpozycji dyrektywy 2002/96.

– *W obecnie procedowanym projekcie został zapisany ramowy poziom zbierania, natomiast szczegółowe poziomy będą określone przez rozporządzenia MS.* Karą za nie osiągnięcie poziomu zbierania będzie opłata produktowa.

W projekcie ustawy znalazły się też zapisy dotyczące sposobu finansowania kampanii edukacyjnych, zostało też zdefiniowane pojęcie działań edukacyjnych.

Foto: Jacek Zyśk

Tylko około 4% odpadów podlega recyklingowi lub odzyskowi.

➔ Projekt ten trafił obecnie do komisji prawniczej zgodnie z zaleceniami zgłoszonymi po Komitecie Rady Ministrów – powiedziała dyr. Kłopotek.

Kolejna nowelizacja, którą przedstawiła Beata Kłopotek, dotyczy projektu ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

Nowelizacja wynika głównie z zaleceń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami. Podstawowym problemem, który został ujęty w projekcie ustawy, jest stworzenie Krajowego Rejestru Recyklingu obejmującego rejestr przedsiębior-

zostanie zobowiązany do przekazywania ministrowi środowiska rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki odpadami opakowaniowymi – powiedziała dyr. Kłopotek.

Dr Kłopotek zwracała też uwagę na postulat wielu środowisk, który zresztą znalazł miejsce w projektach nowelizacji odpowiednich ustaw. Chodzi o utworzenie w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jednego subfunduszu dla gospodarki odpadami, aby nie gromadzić środków na wielu subfunduszach, jak było do tej pory

– *Mamy problemy z wydatkowaniem pieniędzy z niektórych subfunduszy, na innych z kolei kontach tych środków brakuje* – dodała dyr. Kłopotek.

latorów, miały obowiązek przyjmowania zużytych baterii i akumulatorów, i to niezależnie, czy klient kupuje nowe czy też nie. Postuluje się także, aby punkty zbierania baterii nawiązywały np. współpracę ze szkołami czy innymi placówkami.

Kolejna nowelizacja, o której mówiła dyr. Kłopotek, dotyczy projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz innych ustaw.

Projekt ten wynika z zapisów, które znalazły się w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami, m.in. znalazł się tam zapis o zamykaniu z urzędu składowisk do 2009 roku, które nie spełniają wymagań prawnych. Do tej pory zamykanie tych składowisk odbywało się na wniosek zarządzającego, zarządzający na ogół jednak z takimi wnioskami nie występują. W tym projekcie znalazły się też zapisy dotyczące problematyki planowania gospodarki odpadami.

Krzysztof Kawczyński, reprezentujący KOŚ, przedstawił ocenę proponowanych zmian prawa w gospodarce odpadami.

– *Obecny stan polskiej gospodarki odpadami, nie spełniające norm składowiska, to wszystko nie napawa optymizmem. Ogromnym problemem jest także fakt, że tylko około 4% odpadów podlega recyklingowi lub odzyskowi, wydaje się, że satysfakcjonujący byłby około 20–30-procentowy odzysk* – powiedział Krzysztof Kawczyński.

Niestety, jak podkreślał Kawczyński, z danych statystycznych za 2006 rok wynika, że składowanie wciąż było najbardziej ekonomicznym sposobem na rozwiązanie problemu odpadów komunalnych.

Nikogo nie uda się przekonać np. do spalania odpadów, jeżeli jest ono 2,5-raza droższe niż składowanie. Droższe jest także przygotowanie paliwa alternatywnego niż składowanie. Pewna nadzieje Krzysztof Kawczyński widzi w zwiększeniu opłaty marszałkowskiej, jaka obowiązuje od 2008 roku. Jest to na pewno demotywowanie do składowania odpadów. To działanie zachęca do prowadzenia selektywnej zbiórki.

Krzysztof Kawczyński zwracał też uwagę na cały szereg patologii, które dotyczą polski system gospodarki odpadami. Mówił o wprowadzaniu nielegalnej dokumentacji na dużą skalę. ➔

Foto: Jacek Zysk

Niestety składowanie jest wciąż najbardziej ekonomicznym sposobem na rozwiązanie problemu odpadów komunalnych.

ców uprawnionych do wydawania dokumentów potwierdzających odzysk odpadów opakowaniowych inny niż recykling. W projekcie znalazły się także propozycje zmian dotyczących organizacji odzysku, np. podniesienie wysokości kapitału zakładowego. W tym projekcie znalazła się też kwestia edukacji ekologicznej oraz wprowadzenie obowiązku składania sprawozdań dla organizacji odzysku dokumentujących prowadzenie tej działalności.

– *Projekt ustawy nakłada dodatkowe obowiązki na urzędy marszałkowskie. Wiemy, że prowadzą one bazę danych o odpadach i gospodarce odpadami opakowaniowymi. Proponuje się nałożenie dodatkowego obowiązku, polegającego na weryfikowaniu danych przekazywanych przez przedsiębiorców w sprawozdaniach, zanim zostaną one wprowadzone do bazy danych. Główny inspektor środowiska*

Pieniądze z poszczególnych subfunduszy były przeznaczane na przedsięwzięcia związane z finansowaniem i organizacją przedsięwzięć związanych z odzyskiem, a w szczególności recyklingiem odpadów, a także na prowadzenie edukacji ekologicznej.

– *Kolejny projekt ustawy, nad którym pracujemy, to projekt ustawy o bateriach i akumulatorach oraz zużytych bateriach i akumulatorach. Prace te związane są z koniecznością przetransponowania wymagań dyrektywy unijnej do 26 września 2008 roku. Największym problemem związanym z zużytymi bateriami i akumulatorami jest stworzenie sieci systemu zbiórki tak, aby do 2012 roku udało się nam osiągnąć 25% tego, co zostało wprowadzone, a do 2016 – 45% zużytych baterii i akumulatorów. W projekcie proponuje się też, aby wszystkie punkty, w których prowadzi się sprzedaż baterii i akumu-*

– *Przedsiębiorcy uczciwie konkurujący na rynku żądają wyeliminowania nieuczciwych graczy* – powiedział Kawczyński podkreślając, że niestety obserwuje się małą skuteczność prokuratury i innych instytucji w ściganiu nieuczciwych przedsiębiorców.

Wśród patologii Krzysztof Kawczyński wymienił także fakt, że około 30% odpadów komunalnych nie trafia do systemu ewidencji. Istnieje więc potrzeba takiego uszczelnienia systemu, aby wyeliminować tę nieprawidłowość. Być może nałożenie na urzędy marszałkowskie obowiązku weryfikacji, a także stworzenie przez nie lepszego systemu ewidencji uszczelni system.

Krzysztof Kawczyński stwierdził też, że niestety, mimo rewolucyjnego podejścia do problematyki gospodarki odpadowej, z jakim mieliśmy do czynienia w 2001 roku, nie udało się stworzyć systemu wydolnego ekologicznie, ekonomicznie, który pozwoliłby na wykonanie nałożonych na gospodarkę odpadową obowiązków.

– *Przyczyną tego jest brak spójnego podejścia i skutecznej egzekucji prawa, a także niedostrzeganie przez właściwe urzędy patologii. Pogarsza to warunki działania tych przedsiębiorców, którzy stosują uczciwe zasady konkurencji* – podkreślał Kawczyński.

Krzysztof Kawczyński zwracał też uwagę na ogromne dysproporcje między środkami finansowymi, jakie są potrzebne na osiągnięcie określonych poziomów odzysku odpadów opakowaniowych a środkami faktycznie dostępnymi.

– *Zakres zmian prawa, jakie przedstawiła dyrektor Beata Kłopotek jest dość rewolucyjny, mają one ogromne znaczenie dla przyszłości systemu gospodarki odpadami. Przygotowywane zmiany powinny być poddane gruntownej analizie przez izby i stowarzyszenia branżowe oraz inne podmioty* – podkreślał Kawczyński.

Mówiąc o oczekiwaniach, jakie mają przedstawiciele izb i stowarzyszeń branżowych wobec administracji rządowej, zwrócił uwagę na potrzebę wsparcia i skoncentrowania się na pozyskiwaniu środków pomocowych UE.

– *Ważną sprawą jest także zmniejszenie obciążeń biurokratycznych w postaci różnego rodzaju sprawozdań,*

decyzji, wniosków, raportów wymaganych przez różne urzędy. Należałoby wrócić do koncepcji jednego sprawozdania wysyłanego do określonej instytucji.

Krzysztof Kawczyński mówił też o konieczności bardziej spójnego i konsekwentnego podejścia do roli organizacji odzysku. W niektórych projektach ustaw mówi się o tym, że są one niepotrzebne, w innych dokumentach mówi się o potrzebie zwiększenia ich roli. Kawczyński wyraził obawę o przyszłość organizacji odzysku, które pełnią bardzo ważną rolę w systemie, podobnie jak w europejskich systemach gospodarki odpadami.

Aby nawiązać bardziej partnerskie stosunki z Ministerstwem Środowiska, Krzysztof Kawczyński proponuje reaktywację komisji, która funkcjonowała przy KIG, a w jej skład wchodził przedstawiciele różnych izb i stowarzyszeń branżowych. Komisja ta pełniła rolę opiniotwórczą.

– *Chciałbym, aby udało się nam stworzyć w miarę spójne stanowisko izb gospodarczych i stowarzyszeń branżowych. Dyskutowaliśmy o nich ponad rok temu, obecnie chcemy je uaktualnić, z przykrością stwierdzam, że część postulatów jest nadal aktualna* – powiedział Kawczyński i dodał: – *Planujemy powołanie takiej komisji na początek 2008 roku, chcemy przedłożyć Ministerstwu nasze opinie w sprawie składowania odpadów, powszechnej edukacji ekologicznej, egzekucji prawa, rosnącego problemu napływu odpadów z UE, a także mówić o potrzebie zwiększenia pomocy publicznej, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw.*

Polską gospodarkę odpadami czekają więc duże zmiany, tworzone są nowe zapisy prawne, należy więc apelować do legislatorów, aby przepisy te były spójne i pozostawiające jak najmniej wątpliwości co do ich interpretacji. Doświadczenia ostatnich lat wprowadzania systemu gospodarki odpadami pokazują, że każda luka w prawie może być wykorzystana przez niezbyt uczciwych przedsiębiorców.

Aldona Zyśk

PRAWO i ŚRODOWISKO kwartalnik

Wydawany jest od 1994 roku przy merytorycznej pomocy Departamentu Prawnego MŚ. Periodyk ten adresowany jest do wszystkich osób pragnących rozszerzyć swą wiedzę i pogłębić wiadomości na temat prawnych aspektów ochrony środowiska, a zwłaszcza do osób, przedsiębiorstw, organów administracji państwowej i samorządowej zawodowo zajmujących się ochroną środowiska. „Prawo i Środowisko” jest obszernym wydawnictwem zawierającym oprócz materiałów problemowych także aneks, w którym drukowane są najnowsze akty prawne oraz projekty aktów prawnych mających się ukazać. Prezentujemy również uzasadnienia zgłaszanych projektów aktów prawnych tak, by czytelnik mógł zapoznać się z motywami, jakimi kierują się legislatorzy. Często przedstawiamy jednocześnie kilka projektów tych samych ustaw.

Wydawnictwo prezentuje nowe akty prawne, relacjonuje prace legislacyjne resortu ochrony środowiska, Sejmu, Senatu, omawia wykroczenia przeciw prawu w sferze ochrony środowiska, stara się wyjaśnić wątpliwości w interpretacji aktów prawnych.

Roczna prenumerata „Prawa i Środowiska” kosztuje 270 zł.

Zamówienia prosimy przysyłać na adres:

D.A.W. MAXPRESS

ul. Gałczyńskiego 23

05-501 Piaseczno

lub faksem: (0-22) 662-43-68